

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/382/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116211678
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6116211678.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore žalobcu DPS FINANCIAL CONSULTING, s. r. o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 46 713 930, proti žalovaným 1/ Q.. X. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom X. XXXX/XX, XXX XX O. O. a 2/ W. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom X. XXXX/XX, XXX XX O. O., o zaplatenie 72.137,26 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9C/168/2016-80 zo dňa 23. júna 2017 takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 72.137,26 Eur, úroky vo výške 9.745,20 Eur, úroky z omeškania vo výške 8.753,81 Eur, úroky z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 72.137,26 Eur od 11.05.2016 až do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného (prvý výrok) m e n í tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 72.137,26 Eur, úroky vo výške 9.745,20 Eur, úroky z omeškania vo výške 8.753,81 Eur, úroky z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

II. Žalobca m á voči žalovaným spoločne a nerozdielne n á r o k na náhradu trov celého konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo dňa 23. júna 2017 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 72.137,26 Eur, úroky vo výške 9.745,20 Eur, úroky z omeškania vo výške 8.753,81 Eur, úroky z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 72.137,26 Eur od 11.05.2016 až do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného (prvý výrok). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 1/ a žalovanej 2/ v rozsahu 76 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného (tretí výrok). Z dôvodov rozsudku vyplýva, že predmetom konania začatého dňa 20.06.2016 bolo uloženie povinnosti žalovaným zaplatiť pôvodnému žalobcovi OTP Banka Slovensko, a. s., Bratislava spoločne a nerozdielne istinu vo výške 72.137,26 Eur, úrok vypočítaný ku dňu 10.05.2016 vo výške 21.911,10 Eur, úrok vo výške 4,09 % ročne zo sumy istiny 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia, úroky z omeškania vypočítané ku dňu 10.05.2016 vo výške 8.753,81 Eur, úroky z omeškania vo výške 3 % ročne z istiny 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia, ako aj náhrada trov konania, a to titulom zmluvy o OTPHYPO úvere č. 038/4001/12SU zo dňa 15. 05.2012. Žalovaní sa k žalobe nevyjadrili.

1.1. Súd prvej inštancie mal preukázať, že žalobca OTP Banka Slovensko, a. s. ako veriteľ so žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovanou 2/ ako spoludlžníkom dňa 15.05.2012 uzavreli zmluvu o OTPHYPO úvere č. 038/4001/12SU podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalobca sa v zmluve zaviazal poskytnúť žalovanému 1/ úver vo výške 215.100,- Eur za účelom splatenia úverov a nadobudnutie nehnuteľností. Úver bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam špecifikovaným v čl. II zmluvy v znení Dodatku č. 1 zo dňa 23.01.2013 k zmluve. Žalovaný 1/ sa zaviazal úver s úrokmi a poplatkami splácať v 310 mesačných anuitných splátkach, pričom 1. až 309. splátka bola vo výške 1.248,55 Eur a 310. splátka mala byť vo výške 1.246,43 Eur. Prvá splátka bola splatná dňa 15.08.2012, konečná splatnosť úveru mala nastať dňa 15.05.2038. Úroková sadzba bola dohodnutá ako pohyblivá, skladajúca sa zo základnej úrokovej sadzby pre OTP HYPO úvery a hrubej marže a ku dňu podpísania zmluvy bola vo výške 5,39 % ročne. Počas prvého obdobia fixácie (3 roky odo dňa podpisu zmluvy) mal byť za splnenia podmienok uvedených v zmluve úver úročený úrokovou sadzbou vo výške 5,09 % ročne. Poplatok za vedenie úverového účtu bol mesačne vo výške 3,40 Eur, poplatok za upomienku 25,- Eur. Úver 215.100,- Eur žalobca poskytol žalovanému dňa 17.07.2012. Žalovaní uhradili 19 splátok, naposledy splátku splatnú 15.01.2014 vyplýva, že žalovaní uhradili 19 splátok, pričom naposledy uhradili splátku splatnú dňa 15.01.2014. Žalobca z úhrad žalovaných započítal na istinu sumu 6.274,19 Eur. Výzvami zo dňa 15.08.2014 žalobca vyzval každého zo žalovaných na zaplatenie dlžnej čiastky 7.672,46 Eur do 15 dní od doručenia výzvy s upozornením na možnosť uplatnenia práva na predčasné zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalovanému 1/ bola táto výzva doručená dňa 03.09.2014. Zásielka s výzvou adresovaná žalovanej 2/ sa dňa 22.08.2014 vrátila nedoručená žalobcovi s poznámkou doručovateľa o neznámom adresátovi; tento deň vrátenia zásielky žalobcovi sa považuje za deň doručenia (čl. VIII. bod 3. zmluvy). Listom zo dňa 22.10.2014 žalobca vyhlásil úver s príslušenstvom v sume 217.318,69 Eur za predčasne splatný s účinnosťou v 10. deň odo dňa doručenia tejto výzvy. Zásielka s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru adresovaná žalovanému 1/ sa dňa 20.11.2014 vrátila nedoručená žalobcovi s poznámkou doručovateľa, že nebola prevzatá v odbernej lehote. Zásielka bola uložená na pošte 27.10.2014; posledný deň odbernej lehoty sa považuje za deň doručenia (čl. VIII. bod 3. zmluvy). Žalobca považoval za deň doručenia zásielky žalovanému 1/ až deň 20.11.2014, kedy sa zásielka vrátila ako nedoručená. Zásielka s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru adresovaná žalovanej 2/ sa dňa 29.10.2014 vrátila nedoručená žalobcovi s poznámkou doručovateľa o neznámom adresátovi; tento deň vrátenia zásielky žalobcovi sa považuje za deň doručenia (čl. VIII. bod 3. zmluvy). Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nadobudlo účinnosť 10. dňom od doručenia výzvy žalovaným (20.11.2014), t. j. dňa 01.12.2014. Žalovaní neuhradili žiadnu čiastku ani po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, žalobca pristúpil k výkonu záložného práva a z výťažku z predaja zálohu bola na istinu započítaná suma 136.688,55 Eur. Zostatok istiny predstavuje 72.137,26 Eur (215.100,- Eur - 6.274,19 Eur - 136.688,55 Eur).

1.2. Okresný súd konštatoval, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, uzavretou medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným 1/ ako spotrebiteľom a aplikoval na tento právny vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov na uvedený záväzkový vzťah nie je aplikovateľný (§ 3 písm a), c), d) zákona č. 129/2010 Z. z.).

1.3. V dôvodoch rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca žiadal zaplatenie poplatku za 2 upomienky zo dňa 28.02.2014 a zo dňa 24.03.2014. Nepreukázal však ich existenciu ani ich zaslanie žalovaným. Ani požadované trovy dražby v sume 31,92 Eur nijakým spôsobom nešpecifikoval ani nepreukázal. Žalobca by síce mal nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s výkonom zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva (§ 151m ods. 9 Občianskeho zákonníka), ale musel by ich preukázať. Žalobca nepreukázal, že tieto náklady so žalovaným 1/ ako spotrebiteľom konzultoval, že ich žalovaný 1/ mohol ovplyvniť, že sa mohol podieľať na ovplyvnení výšky ceny speňažovaných nehnuteľností. Okresný súd preto v tejto časti (poplatkov v sume 50,- Eur a trov dražby v sume 31,92 Eur) žalobu zamietol.

1.4. Za nedôvodnú považoval žalobu aj v časti, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaných zaplatenia úrokov po splatnosti úveru. Vysvetlil, že istina je suma finančných prostriedkov poskytnutých veriteľom vo forme úveru. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t. j. spolu s istinou (§ 503 Obchodného zákonníka). Doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov však musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti

dĺžného zostatku úveru. Źalobca ako veriteľ preto nemôže oprávnené požadovať od Źalovaného 1/ ako dĺžníka a Źalovanej 2/ ako spoludĺžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný dňa 01.12.2014 sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí, Źalobcovi prislúchajú len úroky z omeškania. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dĺžníkovi do doby splatnosti. Veriteľ poskytuje zmluvne finančné prostriedky dĺžníkovi iba po dobu platnosti úverovej zmluvy, po vyhlásení splatnosti požaduje peňažné prostriedky vrátiť v poskytnutej výške, teda nie je oprávnený požadovať od dĺžníka aj zmluvne dohodnuté úroky, ale iba úroky z omeškania. Dohoda zmluvných strán (čl. 1 bod 1. a 2. zmluva, čl. IV. bod 1. zmluvy, čl. VII. bod. 2 písm. e) zmluvy) umožňujúca úročenie pohľadávky po vyhlásení celého úveru za splatný je pre rozpor s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

1.5. Źalobca má nárok na zaplatenie úrokov z istiny úveru za obdobie do predčasnej splatnosti úveru (t. j. do 01.12.2014), uplatnil si zmluvné úroky v sume 21.911,10 Eur vyčíslené do 10.05.2016, pričom dĺžné úroky za obdobie od 15.01.2014 do 01.12.2014 predstavujú 9.745,20 Eur. Okresný súd Źalobcovi priznal úroky za obdobie do predčasnej splatnosti úveru v sume 9.745,20 Eur a v prevyšujúcej časti úrokov po splatnosti úveru Źalobu zamietol.

1.6. Prisúdený úrok z omeškania zdôvodnil súd prvej inštancie tak, že Źalovaní neuhradili splátku splatnú dňa 15.02.2014, ani Źiadnu ďalšiu splátku. Tým sa dostali do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku, vždy odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých splátok splatných do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a od 02.12.2014 vo vzťahu k predčasne zosplateným splátkam. Źalobca Źiadal priznať úroky z omeškania za obdobie do 10.05.2016 v sume 8.753,81 Eur a vo výške 3 % ročne z istiny 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia. Z predloženej tabuľky špecifikujúcej výpočet úrokov z omeškania 8.753,81 Eur za obdobie do 10.05.2016 mal okresný súd preukázané, že takto vyčíslené úroky z omeškania za obdobie do 10.05.2016 aj úroky z omeškania vo výške 3 % ročne z istiny 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia sú v súlade s § 517 ods. Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nar. č. 87/1995 Z. z., preto Źalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť ich tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

1.7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“). Pri zisťovaní pomeru úspechu strán sporu vyčísľil Źalobcom uplatnenú pohľadávku ku dňu začatia konania (20.06.2016) sumou 103.458,59 Eur (z toho istina 72.137,26 Eur, úroky 21.911,10 Eur + 331,41 Eur, úroky z omeškania 8.753,81 Eur + 243,09 Eur, poplatky 81,92 Eur). Źalobca nemal úspech len v časti uplatnených úrokov po splatnosti pohľadávky, ktoré pri takomto vyčíslení Źalovaného nároku predstavovali 12.497,31 Eur, a v časti poplatkov v sume 81,92 Eur. Úspech Źalobcu 88 % mínus úspech Źalovaných 12 % predstavuje čistý procesný úspech Źalobcu v rozsahu 76 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie Źalovaní (ďalej tiež „odvolatelia“). V odôvodnení odvolania s poukazom na § 561 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedli, že úvery slúžiace na kúpu nehnuteľnosti zabezpečené zriadením záložného práva svojou povahou predvídajú viacero spôsobov splnenia záväzku voči veriteľovi. Prvým z nich je peňažné plnenie dohodnuté formou pravidelných splátok v úverovej zmluve, alternatívnym spôsobom pri jeho zlyhaní je uspokojenie veriteľa výkonom záložného práva spravidla dobrovoľnou dražbou. Obidva spôsoby boli upravené aj v zmluve o OTPHYPO úvere z 15.05.2012. Pri súdnom vymáhaní škody, ktorá Źalobcovi vznikla nesplácaním úverov, by ignorovaním druhého spôsobu splnenia záväzku boli porušené práva Źalovaného zvoliť si spôsob uspokojenia nároku veriteľa. Na predmete záložného práva, ktorým je byt č. XX nachádzajúci sa v dome súp. č. XXX v E., zapísanom na LV č. XXXX, doposiaľ nedošlo k vykonaniu dobrovoľnej dražby, teda k splneniu záväzku spôsobom, ktorý si dĺžník po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru zvolil, a ktorý potvrdil okrem iného napr. poskytovaním aktívnej súčinnosti Źalobcovi pri výkone dobrovoľných dražieb v prípade ďalších založených nehnuteľností. Aj keď Okresný súd Čadca uznesením P-23/2016 dočasne zakázal vykonať dobrovoľnú dražbu do právoplatného ukončenia konania 12C/2/2015, nemožno do právoplatného ukončenia konania považovať túto možnosť za zmarenú v zmysle § 561 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa odvolateľov je aplikácia § 561 Občianskeho zákonníka v súlade s dobrými mravmi s ohľadom na okolnosti, za ktorých došlo k nesplácaniu úveru, kde protiprávnym konaním tretej osoby bola spôsobená škoda nielen Źalobcovi, ale aj majiteľovi nehnuteľností, ktoré si z poskytnutého úveru kúpil.

2.1. V ďalšej časti odvolania žalovaní (ďalej aj „odvolatelia“) tvrdili, že k odvolaniu pripojené rozhodnutie Krajského súdu v Trnave priamo súvisí s prejednávanej sporom sp. zn. 9C/168/2016 najmä vo vzťahu k určenie zodpovednosti za škodu, ktorá žalobcovi objektívne vznikla následkom neplnenia zmluvy. Po citácii § 424 Občianskeho zákonníka vychádzajúc z pripojeného rozhodnutia Krajského súdu v Trnave odvolatelia uviedli, že tretie osoby (manželia V.) sa bez právneho dôvodu domáhali od počiatku len špekulatívne vykonštruovaného predstieraného nároku, pri uplatňovaní ktorého argumentovali ľahko preukázateľnými nepravdami. Nielenže použili nedotknuteľnosť vlastníctva a dobré mravy, ale takto aj aktívne svojím konaním priamo zasiahli do obsahu záväzkov v zmluve. Na základe rozhodnutej veci možno skonštatovať, že manželia V. bez právneho dôvodu, dočasným, ale dlhodobým obmedzením vlastníckych práv žalovaných k nehnuteľnosti ako aj práv žalobcu k prípadnému výkonu záložného práva zasiahli do práv a oprávnených záujmov iných v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Je preto legitímne žiadať a navrhnúť súdu, aby sa takéto osoby zodpovedali za škodu spôsobenú svojím úmyselným konaním, a to priamo poškodeným, teda žalobcovi. Úver bol žalobcovi splácaný až do času, kým došlo k neoprávnenému priamemu zásahu do práv a povinností obsiahnutých v zmluve treťou osobou, konkrétne manželmi V.. Aj keď bol primárny právny vzťah medzi OTP Banka Slovensko, a. s. a žalovanými ako spoludlžníkmi, obsahom rozsudku mal byť výrok súdu prvej inštancie, ktorým zaväzuje ako povinných uhradiť žalobcovi škodu 72.137,26 Eur s príslušenstvom manželov X. Žalobca ako osoby priamo zodpovedné za škodu spôsobenú porušením zmluvy. K odvolaniu pripojili čiastočný výpis z listu vlastníctva č. XXXX Okresného úradu E., katastrálneho odboru, vyhotovený 07.08.2017 cez www.katasterportal.sk a fotokópiu rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/161/2015-264 zo dňa 08. septembra 2015 vyhotoveného v spore žalobcov P. a P. V. proti žalovanému 1/ Q.. X. Q. a žalovanej 2/ OTP Banka Slovensko, a. s., o určenie vlastníckeho práva v konaní vedenom pred Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 19C/281/2013.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok považuje za vecne aj právne správny a navrhuje jeho potvrdenie odvolacím súdom v celom rozsahu.

4. Strany sporu sa viac v odvolacom konaní nevyjadřili.

5. Uznesením č. k. 12Co/382/2017-142 zo dňa 21. novembra 2018 Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o zmene žalobcu tak, že na miesto OTP Banka Slovensko, a. s., vstupuje DPS financial consulting, s. r. o., Trnava.

6. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 C.s.p.) krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) vec prejednal v rozsahu určenom ustanovením § 379 C.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) C.s.p.. Z dôvodu, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa pri posudzovaní sporu zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní (ne)došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.). Dospel k záveru o potrebe formálnej zmeny prvého výroku rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle § 388 C.s.p., lebo neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie a rozhodol o trovách celého konania (§ 396 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd sa v zásade stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie, ktoré je logické a presvedčivé, odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p.. Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalovaných v odvolaní odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

7. Podľa § 561 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak možno záväzok splniť viacerými spôsobmi, má právo voľby dlžník, ak nebolo dohodnuté inak. Od vykonanej voľby však nemožno odstúpiť.

8. Odvolatelia sa dožadovali aplikácie ust. § 561 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ide o právnu normu, ktorá je systematicky zaradená v VI. oddiele (zánik záväzkov), v prvej hlave ôsmej časti (záväzkové právo) Občianskeho zákonníka pod názvom splnenie dlhu. Právna úprava § 561 Občianskeho zákonníka týkajúca sa alternatívneho spôsobu plnenia konkretizuje, ktoré z viacerých možných plnení majúcich za následok zánik dlhu bude dlžníkom uskutočnené, čo prichádza do úvahy iba vtedy, ak kogentná právna norma, rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo dohoda zmluvných strán neustanovuje inak. Voľba plnenia je jednostranným a adresným právnym úkonom, ktorým dlžník určuje spôsob splnenia

alternatívneho záväzku. Za voľbu je potrebné považovať aj uskutočnenie reálneho alternatívneho plnenia dlžníkom veriteľovi. Ak nebolo dohodnuté inak, možnosť voľby z dvoch alebo viacerých alternatívnych plnení má dlžník. Dôležité je, že ak dlžník uskutoční voľbu, túto voľbu už nemôže meniť a je ňou viazaný. Neplatí to iba v prípade náhodného zániku veci, kedy má dlžník právo od zmluvy odstúpiť. Prípadná zmena uskutočnenej voľby je možná dohodou podľa § 516 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Právo voľby môže dlžník vykonať až do okamihu plnenia. Zákon nevylučuje zmluvné dojednanie, podľa ktorého právo voľby prislúcha veriteľovi. Žalobný petit musí rešpektovať právo dlžníka na uskutočnenie voľby, pokiaľ ešte nebolo vykonané,

9. Alternatívnym záväzkom sa spravidla rozumie záväzok s plnením alternatívne určeným, t. j. takým, kde predmetom záväzku je niekoľko plnení daných na výber dlžníkovi (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo 3503/2012). Od alternatívneho záväzku je potrebné rozlišovať tzv. alternatívu facultas, ktorú Občiansky zákonník neupravuje, ale ani nevylučuje. Ide o stav, pri ktorom existuje iba jeden záväzok, ktorý má dlžník povinnosť plniť, avšak dlžník môže záväzok splniť aj poskytnutím iného plnenia (ktorým je alternatívne určený predmet plnenia, nie jeho spôsob), ktoré veriteľ nemôže požadovať, je však povinný ho prijať, pričom k určeniu tohto plnenia došlo už pri samotnom vzniku záväzkového vzťahu. Od alternatívy facultas je treba odlišovať aj dohodu o náhradnom plnení, ktorá znamená zmenu obsahu záväzku (k právnym dôsledkom alternatívy facultas pozri rozhodnutie R 48/2005 alebo rozhodnutie NS ČR sp. zn. 20Cdo/360/2003).

10. Záložné právo v zmysle § 151a Občianskeho zákonníka (systematicky zaradeného v tretej hlave (práva k cudzím veciam) druhej časti (vecné práva) Občianskeho zákonníka) slúži na zabezpečenie pohľadávky tým, že oprávňuje záložného veriteľa uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Odvolací súd zdôrazňuje, že záložné právo nie je právom záväzkovým, ale právom vecným. Jeho vecno-právny charakter sa prejavuje jeho pôsobením voči každému. Ide o právo akcesorické, ktorého hospodárskym poslaním je uspokojenie pohľadávky veriteľa z vopred určenej individuálnej veci alebo práva, čím plní zabezpečovaciu funkciu. Záložné právo je teda spojené s pohľadávkou veriteľa a zaniká spolu so zánikom zabezpečenej pohľadávky a jej príslušenstva. Ak došlo k zániku záväzku, záložné právo nemožno realizovať. Keďže záložné právo umožňuje, aby veriteľ uspokojil svoje nároky zo založenej veci, má aj uhradovaciu funkciu. Ak nie je pohľadávka veriteľa uspokojená riadne a včas, môže veriteľ začať výkon záložného práva spôsobom uvedeným v zmluve alebo predajom na dražbe podľa zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Veriteľ je oprávnený požadovať, aby zabezpečená pohľadávka bola uhradená z výťažku získaného speňažením zálohu. Pohľadávka veriteľa a tomu zodpovedajúce záložné právo zaniká v rozsahu uspokojenia záložného veriteľa z výťažku z dražby (§ 32 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z.).

11. Po preskúmaní obsahu spisu, na základe východísk uvedených v 8. až 10. bode odôvodnenia tohto rozhodnutia odvolací súd konštatuje argumentačnú neudržateľnosť podaného odvolania.

11.1. Súd prvej inštancie mal preukázať, že žalovaní sa ako dlžníci zmluvou o OTPHYPO úvere č. 038/4001/12SU zo dňa 15.05.2012 zaviazali vrátiť pôvodnému veriteľovi OTP Banka Slovensko, a. s. úver vo výške 215.100,- Eur s úrokmi a poplatkami formou 310 mesačných anuitných splátok, z ktorých 1. až 309. splátka bola vo výške 1.248,55 Eur a 310. splátka mala byť vo výške 1.246,43 Eur; splátky boli splatné od 15.08.2012 do 15.05.2038. Pre porušenie povinnosti splácať úver riadne a včas žalobca využil svoje oprávnenie vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Tieto skutkové závery okresného súdu odvolatelia nespochybnili. Z uvedeného vyplýva, že plnenie záväzku žalovaných nebolo dohodnuté viacerými spôsobmi, ale explicitne bolo dohodnuté iba ako plnenie v splátkach. Žalovaní potom nemali právo voľby spôsobu splnenia záväzku z viacerých možných spôsobov, preto nemohlo byť porušené ich právo zvoliť si spôsob uspokojenia nároku veriteľa ako tvrdili v odvolaní. Požadovať uhradenie pohľadávky predajom zálohu na dražbe je oprávnením, nie povinnosťou veriteľa.

11.2. Predmetom tohto súdneho konania je splnenie zmluvného záväzku žalovaných, ich odvolacie tvrdenia uvedené v bode 2.1. tohto rozhodnutia sú potom irelevantné.

12. Odvolatelia nenamietali výšku prisúdenej pohľadávky, preto ju odvolací súd nepreskúmaval. Súd prvej inštancie však žalovaným uložil povinnosť zaplatiť dlh nielen spoločne a nerozdielne ako spoludlžníkom, ale aj s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého, čo je výrok zodpovedajúci ručiteľskému záväzku. Odvolací súd túto nesprávnosť rozsudku

súdu prvej inštancie odstránil jeho formálnou zmenou, lebo právny pomer medzi žalovanými navzájom je spoludlžnícky, nie ručiteľský.

13. Nakoľko odvolací súd zmenil prvý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, v zmysle § 262 ods. 1 a § 396 ods. 2 C.s.p. rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania, teda aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Predmetom konania bolo zaplatenie istiny 72.137,26 Eur, úroku ku dňu 10.05.2016 vo výške 21.911,10 Eur a vo výške 4,09% ročne z istiny 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia, úrokov z omeškania ku dňu 10.05.2016 vo výške 8.753,81 Eur a 3% ročne z istiny 72.137,26 Eur od 11.05.2016 do zaplatenia. Okresný súd žalobu zamietol v časti úroku požadovaného za čas po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktorú odvolací súd z hľadiska rozhodovania o trovách konania pred súdom prvej inštancie vyhodnotil ako neúspech v nepatrnej časti príslušenstva žalovanej pohľadávky, pričom v odvolacom konaní bol žalobca úspešný v celom rozsahu. Odvolací súd preto v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. žalobcovi priznal od žalovaných spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

14. Senát krajského súdu, ako súdu odvolacieho, prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Senát krajského súdu, ako súdu odvolacieho, prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).